

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการดำรงชีวิตภายนอกเรือนจำของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดนนทบุรีก่อนได้รับการปลดปล่อย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการดำรงชีวิตภายนอกของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ก่อนได้รับการปลดปล่อย โดยพิจารณาจากด้านความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ต้องขัง ด้านทัศนคติต่อสังคมภายนอกและด้านความมั่นใจในการดำรงชีวิตภายนอกเรือนจำ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการดำรงชีวิตภายนอกของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ก่อนได้รับการปลดปล่อย และเพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ เกี่ยวกับความพร้อมในการดำรงชีวิตภายนอกของผู้ต้องขัง ก่อนได้รับการปลดปล่อย ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วยการค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี วิทยานิพนธ์ เอกสาร ตำราวิชาการ รวมทั้งงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมตามนโยบายเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว จำนวน 150 ราย สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และ ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เสนอผลการศึกษารูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสเป็นโสด (ไม่มีคู่ครองหรือหย่าร้าง) ไม่มีบุตร มีภูมิลำเนาเดิมที่พักอาศัยก่อนต้องโทษในเขตอำเภอ / เทศบาล / สุขาภิบาล ก่อนต้องโทษประกอบอาชีพรับจ้าง พักอยู่ในแดนปัจจุบัน 18 เดือนขึ้นไป มีระยะเวลาที่เหลือจากโทษจำคุก 9 เดือนขึ้นไป มีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้าง ผลการศึกษาวิจัยทางการเตรียมความพร้อมจากเรือนจำด้านการปรับตัวในสังคม พบว่า ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมจากเรือนจำ ด้านการฝึกวิชาชีพ พบว่า ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมจากเรือนจำ ด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมจากเรือนจำ ด้านการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ผลการศึกษาด้านความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ต้องขัง ด้านการได้รับความรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาชีพจากการฝึกอบรม พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความสามารถในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการศึกษา และ

วิชาชีพแกะสลักลอยตัวแก้วน้ำ และมีความสามารถในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านช่างไม้ คอมพิวเตอร์ หลักสูตรระยะสั้น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า พาณิชยศิลป์ และช่างตัดผม สำหรับการจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ผู้ต้องขังจะนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษา ช่างยนต์ ช่างไม้ คอมพิวเตอร์หลักสูตรระยะสั้น ช่างไฟฟ้า และวิชาชีพแกะสลักลอยตัวแก้วน้ำ ส่วนวิชาที่จะนำความรู้ไปใช้ในระดับต่ำ ได้แก่ พาณิชยศิลป์ และช่างตัดผม และผู้ต้องขังส่วนใหญ่ คิดว่า ความรู้ด้านการศึกษาที่ได้รับจะเกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในสังคมระดับค่อนข้างมาก ร้อยละ 42.7 ความรู้ด้านการฟื้นฟูจิตใจจะเกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพโดยสุจริตในระดับค่อนข้างมาก ร้อยละ 44.7 ผลการศึกษาที่สะท้อนต่อสังคมภายนอก พบว่า ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ผลการศึกษาความมั่นใจในการดำรงชีวิต ภายนอก พบว่า ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

ปัจจัยที่มีผลต่อความความพร้อมในการดำรงชีวิตภายนอกของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ก่อนได้รับการปลดปล่อย มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่เหลือในเรือนจำ การเตรียมความพร้อมจากเรือนจำด้านการฝึกวิชาชีพ การเตรียมความพร้อมจากเรือนจำด้านการพัฒนาจิตใจ และการเตรียมความพร้อมจากเรือนจำด้านการศึกษา

ในส่วนปัญหาอุปสรรคที่ผู้ต้องขังคิดว่าจะพบหลังจากพ้นโทษคือ ปัญหาการหางานทำ ในสังคมภายนอก สังคมภายนอกครั้งเกิดและหวาดระแวงคนเคยติดคุกมาก่อน จึงไม่รับเข้าทำงาน ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย เมื่อพ้นโทษออกไปแล้วยังไม่แน่ใจว่าจะกลับไปสู่ถิ่นพักอาศัยที่เดิมได้หรือไม่ เพราะสังคมและคนรอบข้างภายนอกไม่ต้อนรับ ปัญหาครอบครัว ภรรยาและบุตรที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากสภาวะเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในสังคมภายนอกยังคงเป็นปัญหาต่อเนื้อที่ จะต้องเข้าไปช่วยแก้ไข ปัญหาการปรับสภาพตนเองให้คุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและ สิ่งแวดล้อมภายนอก และ แรงกดดันของสังคมภายนอก ด้วยการถูกกีดกันจากสังคมในท้องถิ่น ด้วยคำตำหนิ ถูกเหยียดหยามต่าง ๆ นานา หรือเจอคำถามของคนรอบข้าง ซึ่งเป็นคำพูดที่ตอกย้ำให้ เจ็บปวดทางใจจนเกิดแรงกดดันให้วนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

ข้อเสนอแนะ

เรือนจำควรจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ และเลือกนำวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้ต้องขัง เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาและนำไปปฏิบัติหลังจากดำรงชีวิตในสังคมภายนอก และกรมราชทัณฑ์ขยายโอกาสให้ผู้ต้องขังได้เข้าร่วม โครงการต่าง ๆ ของเรือนจำ โดยแต่ละโครงการควรเป็นโครงการฟื้นฟูและส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีจิตสำนึกที่ดี รวมถึงเจ้าหน้าที่เรือนจำควรมีการเตรียม ความพร้อมก่อนปล่อยตัวของผู้ต้องขังให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความพร้อมและความมั่นใจในการดำรงชีวิตภายนอกก่อนได้รับการปลดปล่อย